

Verksamhetsberättelse 2019

Kommunstyrelsen/Intern Service

Innehållsförteckning

Vision - Lidköping en välkomnande och hållbar kommun	2
Viktiga händelser och resultat	2
Uppdrag & Verksamhet.....	2
Övergripande uppdrag till nämnderna.....	3
Uppdrag till nämnden	3
Sammanvägda indikatorer	4
Lidköping 2030.....	4
Lidköping 2030.....	5
Lidköping 2030.....	5
Strategi: Kunden/Brukaren i fokus	5
Framgångsfaktor: Flexibla tjänster med individen i centrum.....	5
Strategi: Lokal utveckling i ett globalt perspektiv.....	6
Framgångsfaktor: Möjlighet till en hållbar livsstil	6
Framgångsfaktor: Ett varierat och hållbart näringsliv.....	7
Strategi: En organisation i framkant	8
Framgångsfaktor: Gränsöverskridande samverkan.....	8
Framgångsfaktor: Engagerade medarbetare, god ekonomi och hög kvalitet	8
Ekonomi.....	10
Driftredovisning <i>Nettokostnad nämnd, mnkr</i>	10
<i>Nettokostnad per verksamhet, mnkr</i>	10
Driftredovisning, kommentarer	10
Investeringsredovisning <i>Investeringar per objekt, mnkr</i>	12
Investeringsredovisning, kommentarer.....	12
Balansräkning	13
Nyckeltal och verksamhetsmått	13
Redovisning av pågående och avslutade investeringar 2019.....	14

Vision - Lidköping en välkomnande och hållbar kommun

Viktiga händelser och resultat

Kommentar:

Intern Service visar i bokslutet för 2019 ett överskott mot budget med +8,2 mnkr. Alla enheter visar ett överskott mot budget, Fastighet +4,5 mnkr, Kost +2,9 mnkr och Städ inklusive Kontakten och Fordon +0,8 mnkr.

Målvärdena för förvaltningens indikatorer uppnåddes för sex av åtta indikatorer.

Intern Service har under senare delen av 2019 gjort riktade insatser för att stötta chefer i arbetet med både kort- och långtidssjukfrånvaro. Förvaltningen har under året minskat långtidssjukfrånvaron men korttidsfrånvaron har under senare delen av året åter ökat. Den riktade insatsen som gjorts har gett effekt och kommer sannolikt kunna ge ytterligare effekt under nästkommande år.

Under hösten har Intern Service tillsammans med övriga berörda förvaltningar jobbat med det politiska direktivet kring en samlad serviceförvaltning.

Från september månad har Fastighet en ny förvaltarorganisation. Genom att ha tre förvaltare istället för en förvaltare är ambitionen att Fastighet skapar en mer kundfokuserad organisation som ska bli mer synlig ute i verksamheten och få en ännu bättre bild över underhållsstatusen på våra byggnader.

Fastighet har under året startat upp många investeringar såsom Stenportskolan, Ängsholmens förskola, Östhaga Demenscentrum och utredning Framnäs med tillhörande badhus.

Kost har utökat med ett alternativ inom hemvården, Matkassen, som infördes under hösten 2019 som en biståndsbedömd tjänst och som servicetjänst.

Kost har jobbat aktivt med att öka antalet lokala inslag men det har inte varit enkelt på grund av behovet av stora volymer. Lantbrukarnas riksförbund har uppmärksammat Lidköpings kommun för innovativ livsmedelsupphandling som möjliggör mer lokala inslag.

Under hösten infördes krav på läkarintyg för medicinska specialkosterna inom förskola, pedagogisk omsorg, skola och gymnasium.

Fordonsadministrationen har utvecklats under året genom att effektivisera administrativa processer i syfte att frigöra tid för kärnverksamheten samtidigt har fordonscentralen haft utmaningar i verkställighet under hösten.

Fordonsadministrationen har i dialog med Vård & Omsorg arbetat med att minska antalet fordon med fossila bränslen inom hemvården. Fordon inom tätorten som tankats med konventionell diesel har börjat använda HVO-diesel. Under året har flera av kommunens hemvårdsgupper fått elbilar. Elbilarna har ersatt ett flertal dieseldrivna bilar.

Kontakten stängdes under våren 2019. Detta blev ett resultat av den fortsatta digitala utvecklingen som till exempel elektroniskt nyckelskåp för poolbilar som installerades under våren.

Uppdrag & Verksamhet

Kommentar:

- Intern Service genomför tjänster inom områdena fastighet, kost, städ, hyresadministration och övrig service.
- Fastighet ansvarar för, underhåller och sköter kommunens fastigheter. Enheten planerar, projekterar byggnation samt ansvarar för byggledning.
- Kost levererar måltider till kommunens verksamheter.
- Städ utför städning i lokaler med kommunal verksamhet.

- Hyresadministrationen hyr ut kommunens lokaler och hyr in och administrerar lokaler.

Övergripande uppdrag till nämnderna

Kommentar:

Personalförsörjning:

Utmaningarna med rekrytering av framförallt kockar kvarstår. Därför har Kost under året deltagit i ett av EU:s Socialfondsprojekt som handlar om Strategisk Kompetensförsörjning. Målet är att hitta nya vägar att nå ut till aktuella målgrupper som är intresserade av arbete inom kostverksamhet. Under 2019 har även en kartläggning av samtliga tjänster inom Kost påbörjats. En del i översynen är att se över möjlighet till fler heltider men även att se över kompetensmixen och sättet att organisera tillagningen av måltider för att möta ökade behov från Intern Service kunder samt för att få in rätt kompetens i verksamheten. Arbetet med detta fortlöper under 2020.

Inom övriga yrkeskategorier på Fastighet och Städ är personalförsörjningen i dagsläget i balans och personalomsättningen är jämförbar med arbetsmarknaden i stort. Intern Service bedömning är att förvaltningen ses som en attraktiv arbetsgivare utifrån att förvaltningen får kvalificerade sökanden på de annonser som läggs ut.

Motverka diskriminering och öka tillgängligheten till arbete:

Förvaltningen har under året påbörjat sin medverkan i Kick Off. Kick Off är ett projekt på tre terminer och avslutas 2020. Projektet syftar till att ge arbetsplatser möjlighet att arbeta för breddad fördomsfri rekrytering med chefer, och för inkluderande arbetsplatser med medarbetare. Vidare har Städ och Kost ingått samarbete med externa utbildningsleverantörer och arbetsförmedlingen. Detta har bidragit till att ett antal personer som varit nyanlända eller som stått långt utanför arbetsmarknaden intensivutbildats och nu getts möjlighet till praktik och vikariat på enheterna. Samarbetet kommer utvärderas för eventuell fortsättning. Det har även genomförts utbildningsinsatser för förvaltningens chefer där ett fokusområde har varit diskriminering.

Miljöplan:

Intern Service arbetar hårt för att uppnå målen och viljeinriktningarna i Miljöplan för Lidköpings kommun. Målen till 2020 inom el- och energianvändning, solenergi samt miljömärkta livsmedel ser ut att nås.

Uppdrag till nämnden

Kommentar:

Fastighet har kategoriserat underhållsätgärderna, 75 procent av åtgärderna skall vara värdebevarande. Målet uppnåddes inte riktigt på grund av att planerat underhåll delfinansierade ny utemiljö för Ångsholmens förskola.

För att förbättra matupplevelsen har Kost samverkat systematiskt med berörda nämnder genom bland annat matråd, elevråd samt ett projekt tillsammans med Barn & Skola.

Tillagningskök beaktas vid varje nybyggnation och diskussion om ökade driftskostnader förs med köpande förvaltning som måste avsätta medel i budgeten.

Kost strävar hela tiden att öka andelen mat lagad från grunden genom att servera fler efterfrågade maträtter som är mindre prefabricerade. Mätningar av hur mycket mat som lagats från grunden görs. Målet för 2019 har uppnåtts.

Livsmedelsupphandlingen som har gjorts har gett många miljömärkta varor dessutom öppnat upp för lokala producenter.

Bedömning om målvärdet redovisas på följande sätt:

- = målvärdet är helt uppfyllt.
- = målvärdet är delvis uppfyllt.
- = målvärdet är inte alls bli uppfyllt.

Trenden visar senaste årens utveckling och redovisas på följande sätt:

- utfallet är bättre i jämförelse med de senaste 3-5 åren.
- utfallet är likvärdigt med de senaste 3-5 åren.
- utfallet är sämre i jämförelse med de senaste 3-5 åren.

Ingångsvärde för de flesta indikatorer är från 2014 om inget annat anges.

Sammanvägda indikatorer

SAMMANVÄGDA INDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
IS-SI Andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel (mätt i kr) handlat av grossist	30,7	35,8	34,0		↗
Kommentar: Det är första gången det nya IT-stödet räknar ut mängden inköpt miljömärkt mat. Programmet är lite tuffare men mer korrekt i sitt sätt att räkna.					
IS-SI Kundnöjdhet (index 0-100)	81,0	81,2	81,5		↗
Kommentar: Resultatet var bättre än tidigare år men nådde ändå inte upp till målet.					
IS-SI Underhållsindikator: Andel värdebehållande underhåll i relation till totalt utfört underhåll	69,0	74,0	75,0		↗
Kommentar: Planerat underhåll delfinansierade ny utemiljö för Ängsholmens förskola vilket är en del av orsaken att målet inte riktigt uppnåddes.					

Utöver de sammanvägda indikatorer som redovisas ovan har Intern Service tio indikatorer som gäller prisjämförelse med deltagande kommuner i ett jämförelseprogram inom Fastighet-, Kost- och Städverksamhet. Jämförelsen görs vartannat år. Senaste jämförelsen gjordes 2018. Eftersom det inte gjordes någon jämförelse 2019 har dessa rader tagits bort.

Lidköping 2030

Erkänt god livskvalitet, hälsosam miljö och bra service för alla gör att fler flyttar till Lidköping och vi är minst 45 000 Lidköpingsbor.

INDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
KF Befolkningsutveckling, antal	347		440		↗
Kommentar: Den 1 november 2019 bodde det 40 106 invånare i Lidköping vilket är en ökning med 227 personer jämfört med 31 december 2018 då det bodde 39 879 personer i kommunen. Målvärdet med en befolkningsökning på 440 personer under året uppnåddes inte.					
KF Medborgare som är nöjda med Lidköping som plats	73	69	75		↘

att leva och bo på, nöjd-region-index (0-100)					
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med tidigare undersökningar. Medelvärde för de 135 kommuner som deltog 2019 var 59.					
KF Medborgare som är nöjda med kommunens verksamheter (index 0-100)	65	63	68		↘
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med tidigare undersökningar. Medelvärde för de 135 kommuner som deltog 2019 var 53.					

Lidköping 2030

Lidköping är en mötesplats som har fördubblat antalet besökare.

Lidköping 2030

Det ska finnas jobb inom räckhåll för alla som vill bo i Lidköping och kommunikationer till och från Lidköping så man kan ta sig till och från utbildning och arbete.

Strategi: Kunden/Brukaren i fokus

Framgångsfaktor: Flexibla tjänster med individen i centrum

Nämndens bidrag till flexibla tjänster

Kommentar:

Förvaltningen har arbetat med mätningar och uppföljningar av kostnader, kundnöjdhet och servicenivå för att jobba mot nöjdare kunder.

Fastighet har arbetat effektivt och målinriktat med att uppfylla kundernas behov om verksamhetsförändringar i form av mindre ombyggnationer. Enheten har gjort en speciell satsning genom att ha en extra resurs som jobbar med verksamhetsspecifika önskemål.

Från september månad har Fastighet en ny förvaltarorganisation. Genom att ha tre förvaltare istället för en förvaltare är ambitionen att Fastighet skapar en mer kundfokuserad organisation som ska bli mer synlig ute i verksamheten och få en ännu bättre bild över underhållsstatusen på våra byggnader.

I de nybyggda och nyrenoverade köken har Intern Service skapat tillagningskök. Om köken drivs som tillagningskök beror på om det finns resurser. Kost har som alltid arbetat med en kvalitativ och näringsriktig måltid lagad så nära kunden som möjligt.

Kost har pågående stöd till Vård & Omsorg och Barn & Skola med att skapa nya egenkontrollprogram till deras avdelningskök.

Kost har utökat med ett alternativ inom hemvården, Matkassen, som infördes under hösten 2019 som en biståndsbedömd tjänst och som servicetjänst.

Under hösten infördes krav på läkarintyg för medicinska specialkosterna inom förskola, pedagogisk omsorg, skola och gymnasium.

Städ genomför kvalitetsuppföljningar i verksamheten med hjälp av ett digitalt besiktningssystem. Resultaten har varit mycket goda.

Fordonsadministrationen har utvecklats under året genom att effektivisera administrativa processer i syfte att frigöra tid för kärnverksamheten samtidigt har fordonscentralen haft utmaningar i verkställighet under hösten.

Kontakten stängdes under våren 2019. Detta blev ett resultat av den fortsatta digitala utvecklingen som till exempel elektroniskt nyckelskåp för poolbilar som installerades under våren.

INDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
KF Medborgare som upplever det lätt att komma i kontakt med kommunens personal (index 0-100)	7,0	6,6	7,5		→
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med undersökningen 2017 men bättre än resultatet 2015. Medelvärdet för de 135 kommuner som deltog 2019 var 5,9.					
KF eblomlådan, digitala välfärdstjänster och självservice (medelvärde 0-3) (iv 2015)	1,8	2,1	2,1		→
Kommentar: En ny teknisk plattform för självservice (e-tjänster) lanserades. Den nya plattformen är lättare att använda och medborgaren kan själv följa sina ärenden, bokningar och köplatser via "Mina sidor". Våren 2020 kommer självservicefunktionen att lansera e-bokning av familjerådgivare via "Mina sidor". Nationella initiativ och lösningar inom området kommer att öka. Dessa kommer dock inte att ge resultat på kort sikt utan får ses i ett längre perspektiv. Ett projekt för nationellt boknings- och bidragssystem är ett konkret exempel som Lidköpings kommun deltar i.					
KF Medborgare som upplever att de har delaktighet och inflytande (index 0-100)	51	47	53		→
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med undersökningen 2017 men bättre än resultatet 2015. Medelvärdet för de 135 kommuner som deltog 2019 var 39.					
KF Medborgare som upplever bra bemötande av kommunens personal (index 0-100)	7,4	6,9	7,5		→
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med tidigare undersökning men samma som undersökningen 2015. Medelvärdet för de 135 kommuner som deltog 2019 var 6,4.					
KF Kundundersökning genomförd, %	100	100	100		→
KF eblomlådan, ledning, arbetssätt och metoder för digital utveckling	1,8	1,9	1,9		↗
Kommentar: Ett digitaliseringsprogram antogs av kommunfullmäktige 2019. Avsikten med digitaliseringsprogrammet är att skapa samling inom kommunens förvaltningar och bolag kring digitaliseringsarbetet och ange en kommunövergripande viljeinriktning för arbetet med digital utveckling och att skapa förutsättningar för användning av digital teknik för att göra medborgarens digitala möte med kommunen enklare och effektivare. Tre strategiska utvecklingsområden är prioriterade: styrning och finansiering, informationssäkerhet och systemförvaltning.					

NÄMNDINDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
IS Städs kvalitetskontroll, andel godkända besiktningar, % (iv 2016)	96	100	97		↗

Strategi: Lokal utveckling i ett globalt perspektiv

Framgångsfaktor: Möjlighet till en hållbar livsstil

Nämndens bidrag till hållbar livsstil

Kommentar:

Fastighet bygger enligt motsvarigheten Miljöbyggnad nivå silver vid nybyggnation. Underhållsintervallen vägs in vid ombyggnation. Större underhållsåtgärder samordnas med kundens förändrade behov, energiåtgärder och möjligheter till kostnadseffektiv och bra evakuering av verksamheten.

För att öka tryggheten och tillgängligheten har det tagits hänsyn till detta vid åtgärder i fastigheter förvaltade av Intern Service exempelvis utebelysningsåtgärder och enklare tillgänglighetsanpassningar. För att minska skadegörelse på fastigheterna har det arbetats med förebyggande åtgärder till exempel kameraövervakning.

Vid byggnadsåtgärder i kök har det redan i projekteringsstadiet, tagits hänsyn till miljöarbetet avseende energianvändning, återvinning och omhändertagande av överproduktion. Gällande befintliga kök har Fastighet startat upp ett internt projekt som mer i detalj skall kartlägga energianvändningen i kommunens kök och även inkomma med förslag på energieffektiviseringar.

Kost arbetar med klimatsmarta livsmedelsval och mäter klimatpåverkan.

På Vänerköket har det byggts kylrum för att möjliggöra mottagning av närproducerade livsmedel för vidare leverans till övriga kök. Lantbrukarnas riksförbund har uppmärksammat Lidköpings kommun för innovativ livsmedelsupphandling som möjliggör mer lokala inslag.

Fordonsadministrationen har i dialog med Vård & Omsorg arbetat med att minska antalet fordon med fossila bränslen inom hemvården. Fordon inom tätorten som tankats med konventionell diesel har börjat använda HVO-diesel. Under året har flera av kommunens hemvårdsgrupper fått elbilar. Elbilarna har ersatt ett flertal dieseldrivna bilar.

Arbetet med att effektivisera kommunens bilpark löper på. Fordonscentralen har arbetat med att optimera kommunens bilpark genom att öka uppföljningen av bland annat körda mil per fordon.

INDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
KF Klimatpåverkan		1	2		↗
Kommentar: Det övergripande målet ser inte ut att uppnås till 2020 men vi har sett ett litet trendbrott. Samhället i geografiska Lidköping minskar inte utsläppen i den hastighet som skulle behövas för att nå det övergripande målet 2020.					
KF Miljöranking	52	18	20		↗
Kommentar: Lidköpings kommun hamnar på plats 18 av 290 i årets kommunranking. Det är en förbättring jämfört med plats 23 i förra årets ranking. Länsplacering: 2 av 49 i Västra Götalands län. Placering i kommungrupp: 1 av 136 mindre städer och landsbygdskommuner.					
KF Medborgare som känner sig trygga (index 0-100)	68	60	68		→
Kommentar: Resultatet var något sämre jämfört med undersökningen 2017 men bättre än resultatet 2015. Medelvärde för de 135 kommuner som deltog 2019 var 57.					
KF Antal personer per 1000 invånare vårdade i slutenvård pga skada (iv 2013)	11,2		10,2		-
Kommentar: Senaste värde är 9,9 (2018). De senaste åren har det skett en något förbättrad utveckling.					
KF Ohälsotal 20-29 år	19,0	19,9	19,0		↗
KF Sjukpenningtal, 16-64 år (kvinnor)	12,0	15,5	14,0		↘
Kommentar: De senaste åren har det varit en något försämrad trend.					
KF Sjukpenningtal, 16-64 år (män)	6,6	7,8	8,0		↘
Kommentar: De senaste åren har det varit en något försämrad trend.					

Framgångsfaktor: Ett varierat och hållbart näringsliv

Nämndens bidrag till varierat och hållbart näringsliv

Kommentar:

Intern Service har upphandlat entreprenad med partneringsamverkan. Detta innebär att man har ett samarbetsavtal med en byggtreprenör redan från tidigaste idéskedan i projektet. Intern Service kommer fortsättningsvis, beroende på projektets komplexitet, att antingen handla upp med en totalentreprenad, ramavtalsentreprenader eller som en entreprenad i partneringsamverkan.

Strategi: En organisation i framkant

Framgångsfaktor: Gränsöverskridande samverkan

Nämndens bidrag till gränsöverskridande samverkan

Kommentar:

Samverkan inom området interna servicetjänster sker i olika typer av nätverk.

Kost samverkar med Campus, Arbetsförmedlingen samt ett externt företag som ett led i att hitta nya lösningar för utbildning av kockar och ekonomibiträden.

Framgångsfaktor: Engagerade medarbetare, god ekonomi och hög kvalitet

Nämndens bidrag till engagerade medarbetare, god ekonomi och hög kvalitet

Kommentar:

Inom förvaltningen finns många engagerade medarbetare som har tagit emot olika typer av praktikanter.

Intern Service har under senare delen av 2019 gjort riktade insatser för att stötta chefer i arbetet med både kort- och långtidssjukfrånvaro. Förvaltningen har under året minskat långtidssjukfrånvaron men korttidsfrånvaron har under senare delen av året åter ökat. Den riktade insatsen som gjorts har gett effekt och kommer sannolikt kunna ge ytterligare effekt under nästkommande år.

Fastighet har fortsatt arbeta med att optimera det befintliga byggnadsbeståndet genom energirenoveringar, smart styrning och uppdaterad teknik. Solceller fortsätter kontinuerligt att installeras på lämpliga taktytor där de ger god egenanvändningsgrad av den producerade elen. Nu börjar även resultat från nybyggnationer byggda enligt miljöbyggnad visa sig på riktigt då de har varit i drift i mer än ett år.

Inom Fastighet har flertalet av tjänstemännen gått utbildning inom entreprenadsjuridik. Fastighetsskötargruppen genomgick under hösten utbildning i höghöjdsarbete.

Med hjälp av engagerade medarbetare har andelen klimatsmarta inköp ökat. Samtlig personal har gått en web-utbildning om klimatsmart mat och några har gått en kurs i växtbaserad matlagning.

Kost var nominerade i sex av tio kategorier i White guide junior/senior. Bästa resultat blev en andraplats för bästa kostchef.

Kost har medverkat i olika poddar för att belysa arbetet med hållbara offentliga måltider.

Genom närvaro i olika nätverk såsom Svenska kommuners branschråd och Skolmatsakademien har Kost strategiskt jobbat med att öka attraktionskraften för kockyrket samt deltagit i projekt för att hitta nya vägar till kompetensförsörjning.

Satsningen på certifierade lokalvårdare har fortsatt. Städets egna utbildningslokal har varit en stor tillgång för verksamheten både vad gäller vidareutbildning av befintlig personal, introduktionsutbildning och utbildning för medarbetare med kombinationstjänster mellan Kost och Städ.

Under våren har Kost och Städ jobbat med ett sysselsättningsprojekt som bidrar till sysselsättning för personer som varit arbetslösa och inskrivna på Arbetsförmedlingen.

Under tre månader har fem personer fått praktik och certifieringsutbildning inom lokalvård. Projektet har visat på ett positivt utfall. Arbetsförmedlingen valde att uppmärksamma det goda resultatet i deras nationella skrift benämnd "På jobbet".

I oktober anordnade Städ en nätverksträff för andra städchefer i Sverige. Ett 60-tal personer medverkade på träffen vid Lidbeckska huset och fokus var i diskussionerna var bland annat teknik, bemanning och rekrytering.

INDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
KF Medarbetarengagemang, HME	82			○	-

Kommentar:

Medarbetarundersökningen gjordes 2018 och förvaltningens index för medarbetarengagemang (HME) var 82. Nästa medarbetarundersökning kommer att göras 2020.

KF Möjligheter till kompetensutveckling för medarbetarna (index 0-5)	3,7				-
Kommentar: Uppfattningen om möjlighet till kompetensutveckling var 3,7 för kommunen som helhet i medarbetaundersökningen 2018. Nästa medarbetaundersökning kommer att göras 2020.					
KF Sjukfrånvaro, %		6,9	6,0		→
Kommentar: Sjukfrånvaro för november var 5,7 procent för kommunen som helhet och 6,9 procent för förvaltningen. Den långa sjukfrånvaron har minskat under året med 5,67 procentenheter. Förvaltningen deltar i riktade insatser för sänkt sjukfrånvaro.					
KF Andel tillsvidareanställda med en heltidstjänst i grunden, %		87	85		↗
Kommentar: Andel heltidsanställda av totalt antal tillsvidareanställda var 92 procent i kommunen som helhet och 87 procent för förvaltningen.					
KF Ledarskapsindex (index 0-5)	4,0				-
Kommentar: Ledarskapsindexet för kommunen som helhet var 4,0 i senaste medarbetaundersökningen som gjordes 2018. Nästa medarbetaundersökning kommer att göras 2020.					
KF Budgetföljsamhet +/-, %	1,0	1,7	1,0		↗
KF Internkontroll genomförd, %	100	100	100		→
KF Resultat Kommunkompassen	549				-
Kommentar: Det gjordes inte någon kommunkompass under 2019.					
KF Miljöledning sammanvägd indikator		2	2		→
Kommentar: De flesta underliggande indikatorer går åt rätt håll och ligger i fas med prognos för att nå målen eller nära att nå målen. Under 2019 har bra arbete skett med miljömärkta livsmedel, energioptimering i lokaler, solenergi och införande av elbilar i Vård & Omsorgs verksamhet på landsbygden. Övergång till förnybar diesel har gett stort genomslag med en reducering på cirka 70 procent men takten mot fossilfritt går nu mycket långsammare.					

NÄMNDSINDIKATORER

Titel	Ingångsvärde	Utfall 2019	Målvärde 2019	Bedömning	Trend
IS Elanvändning i fastigheter förvaltade av Intern Service, kWh/m ²	67	50	59		↗
IS Energianvändning för uppvärmning i fastigheter förvaltade av Intern Service, kWh/m ²	114	91	97		↗
IS Produktionskapacitet på solenergianläggningar i Intern Service fastigheter, MWh	45	524	225		↗
IS Öka mängden lagad mat från grunden	63,0	72,5	68,0		↗

Ekonomi

Driftredovisning

Nettokostnad nämnd, mnkr

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avv. mot budget
Intäkter	403,8	442,6	476,4	463,2	13,2
Kostnader	-401,4	-443,2	-472,2	-467,2	-5,0
Nettokostnad	-401,4	-443,2	-472,2	-467,2	8,2

Nettokostnad per verksamhet, mnkr

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avv. mot budget
Fastighet	1,0	-2,4	0,5	-4,0	4,5
Kost	0,4	1,3	2,5	-0,5	2,9
Städ	1,0	0,5	1,2	0,4	0,8
Stab	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2,4	-0,6	4,2	-4,0	8,2

Driftredovisning, kommentarer

Intern Service visar i bokslutet för 2019 ett överskott mot budget med +8,2 mnkr. Alla enheter visar ett överskott mot budget, Fastighet +4,5 mnkr, Kost +2,9 mnkr och Städ inklusive Kontakten och Fordon +0,8 mnkr.

Intern Service är en köp- och säljförvaltning fullt ut, det vill säga intäkter är lika med kostnader. För 2019 uppgick de resultatförbättrande åtgärderna till 2,0 mnkr och är inarbetade i resultatet. För året har Fastighet begärt att få nyttja 5 mnkr från underhållsfonden, vilka är budgeterade. Kost har fått ett budgettillskott för närproducerade livsmedel med 1 mnkr. Detta ger en årsbudget på 4 mnkr för 2019 för Intern Service.

Inför 2019 begärdes 0,8 mnkr i resultatöverföring som inte nyttjats. Inför 2020 begärs 0,5 mnkr i resultatöverföring för Kost och 0,5 mnkr i resultatöverföring för Städ inklusive Kontakten och Fordon.

Delar av överskottet från Fastighets resultat, 1,9 mnkr, begärs att få läggas till underhållsfonden.

Fastighet

Fastighet visar ett positivt resultat med +4,5 mnkr mot budget. Av detta överskott beror 2,6 mnkr på sänkta räntor för de interna lånen, detta överskott återbetalas i samband med bokslutet och läggs inte in i underhållsfonden. Resterande överskott på 1,9 mnkr begärs att få föras över till underhållsfonden.

För 2019 har 5 mnkr begärts att få nyttjats från underhållsfonden till underhållsåtgärder och energideklarationer. Dessa är budgeterade, kostnaden för energideklarationer uppgick inte till så mycket som var prognosticerat och mer medel lades på underhållsåtgärder.

Resultatförbättrande åtgärder för Fastighet uppgår till 1,01 mnkr och är inarbetade i budgeten. Under året har några tjänster varit vakanta men är nu tillsatta, detta har bidragit till det positiva resultatet.

Elkostnaderna har sjunkit under året med 11 procent jämfört med föregående år och förbrukningen med 2,3 procent. Minskningen beror på att tillfälliga moduler avvecklats, att det inte så många stora byggnationer i gång som drar mycket el samt att kommunen erhållit mycket högre prisjusteringar för 2019 från kommunens elleverantör. Kostnader för fjärrvärme sjunker mellan åren med 0,5 mnkr, däremot ökar kostnaderna för vatten och avlopp.

Då driftskostnaderna under året har legat på en låg nivå har extra medel lagts på fler underhållsåtgärder samt att överavskrivningar kunnat göras på objekt som ska avyttras inom kort.

Under året har Neptunus 2 (före detta Folkrorelsearkivet) samt Gräshoppan (före detta förskolan) sålts av Intern Service. Överskottet från försäljningarna uppgick till 7,4 mnkr när avdrag är gjorda för nedlagda kostnader i samband med försäljningarna samt bokförda värden. Överskottet är överfört till Kommunstyrelsens verksamhet och ingår inte i resultatet för Intern Service

Investeringsbidrag har sökts i de fall det varit möjligt i samband med om- och tillbyggnationer samt vid installation av solceller. För 2019 har 1,2 mnkr utbetalats och ytterligare medel har sökts och beviljats och som kommer utbetalas under kommande år i samband med färdigställande av byggnationerna.

Kost

Kost visar en positiv avvikelse mot budget med +2,9 mnkr.

De resultatförbättrande åtgärderna för Kost uppgår till 0,5 mnkr och är inarbetade i budgeten.

Under året har Kost haft fortsatt brist på kockar men även andra vakanser har funnits under delar av året vilket lett till att personalkostnaderna blivit lägre än prognosticerat. I 2019 års lönerrevision gjordes en kommunövergripande satsning på kockar, Intern Service har fått full kompensation för lönesatsningen via köpande förvaltningar. Satsningen finansierades med den kommunövergripande lönepotten för lönerrevision 2019.

Livsmedelskostnaderna, som uppgår till 36 procent av totala kostnaderna hos Kost, har för 2019 ökat med 1,8 procent. Det är en procentenhet lägre än vad som var prognosticerat och är en del av det positiva resultatet. Livsmedelsindustrins prognoser som kom i början av året gav indikationer på att livsmedelspriset skulle öka. Detta bland annat på grund av den varma och torra sommaren som var 2018 och sedan då priset för fläskkött steg i hela världen på grund av brist på fläskkött i Asien. I och med dessa indikationer på ett höjt livsmedelspris har Kost jobbat än mer aktivt med att anpassa och korrigera matsedlarna för att kunna byta ut råvaror till billigare alternativ.

Kost fick inför 2019 1 mnkr för närproducerade livsmedel. Det har varit svårt att köpa in närproducerade livsmedel i denna omfattning, både med tanke på vad nuvarande livsmedelsupphandling medger men även att närproducenterna har haft svårt att leverera de volymer kommunen efterfrågat. I och med det så har medlen inte kunnat nyttjas fullt ut. Under året har event med närproducerade livsmedel genomförts där livsmedel såsom fårkött, nötkött, kalkonkött, ramslök, utegris, rapsolja, jordgubbar med mera använts.

Under 2019-2020 deltar Kost i projekt Klimatklivet som Naturvårdsverket bedriver. Kost har fått 0,7 mnkr i bidrag för båda åren och arbetet kommer komma igång mer aktivt under 2020.

En förändrad rutin kring debitering av fritidsmål har lett till att Kost har intäkter för fritidsmål för 13 månader 2019, vilket motsvarar 0,4 mnkr. Denna förändring medför en rättvis debitering framöver gentemot Barn & Skola.

Kost begär att få resultatöverföra 0,5 mnkr till 2020. Medel ska användas till arbetsmiljöinsatser såsom utrustning i kök samt till utbildning för Kostens personal såsom bland annat validering av kockar.

Städ inklusive Kontakten och Fordon

Städ inklusive Kontakten och Fordon visar en positiv avvikelse mot budget med +0,8 mnkr för 2019. Städverksamheten visar +1,46 mnkr, Kontakten -0,14 mnkr och Fordonscentralen inklusive Bilvård -0,52 mnkr.

De resultatförbättrande åtgärderna för Städ uppgick till 0,4 mnkr och är inarbetade i budgeten.

Den positiva avvikelsen på Städverksamheten beror på ökade städuppdrag och vakanser på chefssidan.

Kontakten består av verksamheter som kontorsbutiken, bilpool, vaktmästeri i Stadshuset/Lidbeckska och Kontakten. Delar av Kontakten har avvecklats under våren 2019, arbetsuppgifterna finns kvar men den interna Kontakten finns inte längre kvar i fysisk form.

Den negativa avvikelsen på Fordonscentralen består av att en större faktura för leasingbilsavgifter avseende 2018 bokfördes på 2019., samt för självrisker i samband med reparationer av bilar som blev skadade i sommarens hagelskur. Merparten av de 50 skadade bilarna är åtgärdade under 2019.

Projekt Bilvård är förlängt tidsmässigt till slutet av maj 2020, just nu innefattas cirka 150 bilar i projektet.

Städ inklusive Kontakten och Fordon begär att få resultatöverföra 0,5 mnkr till 2020. Medel ska användas till arbetsmiljöinsatser såsom utrustning samt till utbildningar för Städetts personal inom ramen för certifiering av lokalvårdare.

Investeringsredovisning

Investeringar per objekt, mnkr

Objekt	Årets investeringar			Fleråriga projekt			
	Utfall innev. år	Budget innev. år	Avv. mot budget	Ack. utfall	Budget inv. objekt	Prognos totalt inv. utfall	Avv. mot budget
Lugnet/Bäckliden/ÅVC/Tolsjö/Solhaga/Guldvingen	25,8	81,5	55,7	115,5	171,0	171,0	0,0
Energisparåtgärder	10,8	15,6	4,8				
Övergång från mottagningskök till tillagningskök	0,1	12,2	12,2				
Återinvesteringar	39,4	46,7	7,3				
Anpassningar och övriga investeringar	5,7	15,8	10,1				
Inventarier	0,3	1,5	1,2				
Äldreboende enligt äldreomsorgsplanen	0,0	30,0	30,0	0,0	180,0	180,0	0,0
Ågårdskogens förskola	6,0	7,0	1,0	46,0	47,0	47,0	0,0
Lärmiljöutveckl enl barn- & elevplan 2016-2022	0,0	6,9	6,9				
Utredn utveckla Framnäs, badhus, scensalong, Folkets park	0,2	8,0	7,8	0,2	8,0	8,0	0,0
Projektering utökning högstadieplatser	0,0	2,9	2,9	0,1	78,0	78,0	0,0
Stenportskolan	2,0	2,8	0,7	2,2	143,0	143,0	0,0
Ångsholmens förskola	18,4	36,6	18,2	22,8	41,0	41,0	0,0
Utredning om lokaltillförsel, uppdrag minskade barngrupper	0,0	1,0	1,0				
Utredning fler förskoleplatser i Gamla staden (konsekvens av bostadsförtätning)	0,0	1,0	1,0				
Majåkerskolan	6,0	9,5	3,5	116,5	120,0	116,5	-3,5
Sjölunda skola	0,2	2,6	2,3	127,7	130,0	129,4	-0,6
Skogsbäckens förskola	2,7	6,5	3,8	36,2	40,0	36,4	-3,6
Distributionscentral (för lokala producenter)	0,1	0,3	0,2				
Räddningstjänst ombyggnad ren/smutsig zon	0,0	0,3	0,3				
Guldvingens vårdcentral Närhälsan	8,4	9,8	1,4	12,2	12,5	12,5	0,0
Ågårdens vårdcentral Närhälsan	0,0	0,2	0,1				
Örslösa skola/förskola	0,0	0,4	0,4				
Björkhaga Järpås	0,0	0,3	0,2				
Omställning ÅVC	0,0	0,2	0,2				
Månesköldskolan	0,0	0,1	0,1				
Summa	126,1	299,6	173,4				

Investeringsredovisning, kommentarer

Omställning inom äldreomsorgen pågår och under slutet av 2019 var Tolsjö äldreboende klart. Investeringsmedel har funnits redan under 2019 för Östhaga Demenscentrum och genererar en stor budgetavvikelse på 86 mnkr på dessa poster. Återstående medel kommer begäras ombudgeteras till 2020.

Energisparåtgärder är inplanerade och beslutade men inte färdigställda under 2019 och återstående medel kommer begäras ombudgeteras till 2020.

Medel som inte är nyttjade för objektet Övergång från mottagningskök till tillagningskök kommer användas till kök och matsal på Lidåkersområdet. Olika alternativ är framtagna och arbetet med att hitta en bra lösning pågår och planen är att starta upp byggnationen under 2020.

Flera återinvesteringar är inplanerade och uppstartade men är inte klara och återstående medel begärs att ombudgeteras till 2020.

Anpassningar och övriga investeringar har inte nyttjats i så hög omfattning 2019. Några investeringar pågår över året och några är under utredning. 8 mnkr av de återstående medlen begärs att få ombudgeteras till 2020.

Återstående medel för inventarier kommer inte att nyttjas.

Projekten Ågårdskogens förskola, Sjölunda skola, Majåkerskolan, Skogsbäckens förskola är färdigställda projekt. Medel för att färdigställa det sista i projekten samt avsatta medel under garantitid kommer att begäras ombudgeteras, resterande medel återlämnas.

Avsatta investeringsmedel för Lärmiljöutveckling enligt barn och elevplan ska användas till omställningar/anpassningar av lokaler och utemiljöer som Barn & Skola initierar. Inga byggnationer har gjorts under 2019. Av återstående medel begärs 5 mnkr att ombudgeteras till 2020 utifrån Barn & Skolas behov och önskemål.

Utredning av Framnäsområdet är uppstartad och under slutet av 2019 genomfördes en förstudie för badhus på Framnäsområdet. Denna förstudie kommer presenteras under början av 2020. Återstående medel begärs att få ombudgeteras till 2020.

Investeringsprojekt utökning av högstadieplatser är under uppstart och produktion kommer starta upp under 2020 på Fredriksdalskolan. Återstående medel begärs ombudgeteras till 2020.

Byggnation av Ängsholmens förskola fortgår och den nya förskolan kommer stå klar till sommaren 2020. Återstående medel begärs ombudgeteras till 2020.

Avsatta medel för utredning att tillskapa fler förskoleplatser på grund av förtätning och för minskade barngrupper kommer inte att nyttjas. Utredningar bekostas av Barn & Skolas drift.

Återstående investeringsmedel avser avsatta medel under garantitid (5 år efter slutbesiktning) och begärs ombudgeteras till 2020.

Balansräkning

Utdrag ur balansräkning som är knutna till Intern Service/Fastighet

Utgående balans, mnkr	2017	2018	2019
Anläggningstillgångar	1 106,8	1 293,6	1 348,9
Fastigheter och inventarier			
Långfristiga skulder	1 095,0	1 335,0	1 400,0
Eget kapital/Underhållsfond	28,2	24,7	21,6

Intern Service tecknar årligen femåriga reverser. För 2019 har nya reverser tecknats motsvarande de som löpt ut och för de nya investeringar som gjorts under året. Totalt uppgår reverserna till 1 400 mnkr.

Fastighets resultat överförs till underhållsfonden. Underhållsfonden uppgår vid bokslutet till 21,6 mnkr inklusive årets begäran om att 1,9 mnkr av årets resultat läggs till underhållsfonden.

Nyckeltal och verksamhetsmätt

Fastighet	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Förvaltade lokaler m2	237 500	248 500	249 500
Externt inhyrda lokaler m2	54 500	54 100	54 400
Driftskostnad inkl underhåll kr/m2	386	414	438
Kapitalkostnader kr/m2	302	331	376

Förvaltade lokaler har ökat med nybyggda Skogsbäckens förskola och den nya matsalen för Stenportskolan. Samtidigt avgår ytor för avyttrade fastigheter. Ytan för inhyrda lokaler ligger i samma nivå som tidigare år.

Driftskostnad inklusive underhåll per kvadratmeter ökar i och med att extra medel lagts på underhåll för 2019.

Kapitalkostnad per kvadratmeter ökar då vi investerat mycket i befintliga fastigheter både vad gäller ombyggnationer och återinvesteringar samt att extra avskrivningar gjorts på fastigheter som ska avyttras framöver.

Kost	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Skolluncher antal portioner (elever)	968 557	971 455	961 730
Förskola antal dagsportioner (barn)	257 264	262 897	261 736
Äldreomsorg antal dagsportioner	152 745	148 189	144 001
Snittintäkt skola kr/lunch	36	37	39
Snittintäkt förskola kr/dagsportion	78	82	87
Snittintäkt äldreomsorg kr/dagsportion	142	148	155

Produktionen för Kost har minskat under 2019. För skolluncher har inte antalet ökat enligt prognosen. Dagsportionerna inom äldreomsorgen har minskat delvis på grund av att Tolsjöhemmet har byggts om och att Östhaga stängde två avdelningar i början av 2019. Antalet dagsportioner inom förskolan ligger i samma nivå som tidigare.

Stad	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Antal städtimmar	177 200	187 215	189 000
Städtintäkt kr/m2	234	234	241

Antalet städtimmar ligger över förra årets nivå, bland annat har Skogsbäckens förskola tillkommit under året.

Redovisning av pågående och avslutade investeringar 2019

Större investeringsprojekt

Nedan redovisas de större investeringsprojekten som varit under 2019 och som är pågående i någon form.

Östhaga Demenscentrum

Partneringkontrakt för Fas1 undertecknades 2019-02-08. Projekteringen har fortgått fram till 2019-11-29 då Fas 2 kontraktet undertecknades. Detaljplan trädde laga kraft i mitten på 2019 för hela området. Projekteringen kom under året fram till ett totalekonomiskt och för verksamheten fördelaktigt möjlighet att bygga på en tredje våning på befintlig huskropp och öka antalet boende till 106 lägenheter. Med denna möjlighet erhåller de boende en ökad yta för yttre miljö för sina behov att röra på sig och vistas i en grön yttre miljö. Talskogens verksamheter kommer flyttas över under 2023 till denna fastighet. Totalt sett är det cirka 10 000 kvadratmeter yta i denna fastighet som förutom 106 boenderum innehåller storkök, demenscentrum, kontor, mötesrum, omklädningsrum för 170 personal samt tvätt för personalkläder, servicegruppens lokaliteter som allt är enligt Vård & Omsorgs lokalprogram med deras verksamhetsplan som grund för innehållet i fastigheten. Projektet kommer fortlöpa fram till år 2023.

Ombyggnad av Tolsjö äldreboende

Projekteringen påbörjades sommaren 2017. Byggnationen startade i september 2018. Projektet innebar flytt av fyra lägenheter för att få utökad avdelningskök och matplats, installation av sprinkler, nytt tillagningskök, mötesplats, nya administrationslokaler, ny ventilation, utökade parkeringsplatser, ombyggnad av utemiljön, installation av bergvärme och solceller. I samband med ombyggnaden har underhållsåtgärder utförts som renovering av 20 lägenheter, omklädningsrum, tvättstuga och hissbyte med mera. Projektet har slutbesiktigats 2019-11-04 och verksamheten har tagit lokalerna i anspråk. Projektet kommer att slutredovisas under våren 2020.

Guldvingens Vårdcentral Närhälsan, ombyggnation

Arbetet utförs inom ramen för strategiska partnering. Projektering startade tidigt 2017. Byggnationen startades i oktober 2018. Arbetet har utförts i totalt fyra etapper och beräknas stå klart i februari 2020. Omfattning av ombyggnaden har varit att anpassa lokalerna till den verksamhet som bedrivs idag samt att tillgängligheten samt säkerheten för personalen har förbättrats/stärkts.

Ängsholmens förskola, nybyggnation

Arbete utförs inom ramen för strategiska partnering Fas 2. Kontraktet undertecknades i mars 2019 och fysiska byggarbeten startades kort därpå. Grundplattan gjöts innan semestern vilket var en viktig milstolpe för att hålla tidplanen. Projektet har löpt på utan direkta hinder och kommer att stå färdig för verksamheten i augusti 2020. Under året har Intern Service Fastighet och entreprenören anordnat lite aktiviteter för barnen i intilliggande nattis. Där har man bland annat byggt insektshotell som kommer att monteras i den nya förskolan.

Stenportens skola, nybyggnation

Arbete utförs inom ramen för strategiska partnering. Programhandlingsarbetet startade under hösten 2019. Under våren 2020 kommer systemhandlingar tas fram och målet är att ha ett påskrivet Fas 2 kontrakt under andra kvartalet 2020. Nya skolan kommer att uppföras i två plan och inrymma 350 grundskolebarn samt 45 barn i grundsärskola.

Sparbanken Lidköping arena, nybyggnad av förråd Kultur & Fritid

Projektering av RAM-handlingar startade under hösten 2018. Under våren 2019 skickades anbudsfrågan ut på totalentreprenad. Kontrakt skrevs med entreprenör innan semestern. Förrådsbyggnationen har löpt på utan hinder och kommer att tas i bruk i februari 2020. Förrådet kommer att fungera som lagringsplats för evenemangsmaterial till intilliggande arena.

Otterstad skola, moduler för förskoleverksamhet

Upphandlingen skedde tidig vår 2019. Kontrakt skrevs i maj och fysiska byggarbeten startade i juni. Lokalerna stod till verksamhetens förfogande vecka 36. Modulerna består av två hemvister och är placerad på hyrd mark i 3 år. Enklare inhägnad utfördes för en egen liten utemiljö.

Återinvesteringar och planerat underhåll

Under 2019 har det utförts cirka 360 olika underhåll- och återinvesteringsåtgärder. Underhåll var budgeterad till 24 mnkr, utfallet blev 31,3 mnkr och återinvesteringar var budgeterade till 46,7 mnkr (inklusive ombudgeteringar) och utfallet blev 39,4 mnkr.

Nedan redovisas de större åtgärderna för återinvestering och planerat underhåll. Mnkr

Tömmen, inkl förskolan

Invändig renovering, markarbete, byte av ytterbelysning, fasadrenovering

1,9

Rådhuset

Omfattande fasadrenovering, byte av undercentral

3,6

Förrådet, Sockerbruksgatan

Fasadrenovering, byte av portar, byte av staket, byte av ventilation, byte av yttertak

4,1

Scouthuset

Fasadrenovering, byte av fönster

1,5

Stadshuset

Invändig renovering, demonterat brandposter, byte av ytterdörrar, färdigställande av innergård

1,3

Ängsholmen

Underhållsarbeten i samband med om- och nybyggnad, samt rivning av gamla förskolan

4,1

Djurgården

Fasadrenovering, byte av yttertak, invändig renovering, kryppgrundsarbeten, byte av ventilation, byte av undercentral

3,1

Tun förskola

Invändig renovering

0,5

Vänermuseet

Byte av fönster

0,6

Dalängskolan

Renovering av kylrum, renovering av värmejustering, byte av undertak

0,7

Fredriksdalskolan

Invändig renovering, relining avlopp

0,7

Kylanderskolan

Invändig renovering, byte av ventilation och byte av yttertak (Gula villan)

1,2

Lidåkerskolan

Invändig renovering, byte av utemiljö

0,6

Månesköldskolan

Fasadrenovering, byte av ytterdörr, byte av utemiljö

2,9

Wennerbergskolan

Invändig renovering, byte av låssystem, dränering, renovering av värmejustering

2,5

Lilleskog, Gula huset

Fasadrenovering, invändig renovering

1,5

Järpås Skola

Byte av brandlarmscentral, relining avlopp, dränering

2,4

<i>Råda skola</i> Invändig renovering	1,4
<i>Otterstad skola</i> Invändig renovering, byte av värmepump	0,6
<i>Stenhammarskolan</i> Invändig renovering, byte av brandlarmscentral, byte av storköksdiskmaskin, byte av ventilation, renovering av undercentral	1,5
<i>Tun skola</i> Invändig renovering	0,6
<i>Vinninga skola</i> Fasadrenovering, invändig renovering, byte av duschpaneler	2,1
<i>Saleby skola</i> Byte av fönster, invändig renovering, renovering av värmesystem	2,3
<i>Örslösa skola</i> Invändig renovering, byte av brandlarm, byte av värmecentral	1,6
<i>Vänerköket</i> Byte av storköksdiskmaskiner	0,5
<i>Guldvingens Vårdcentral</i> Underhållsarbeten i samband med ombyggnad, byte av yttertak	1,8
<i>Ågårdens Vårdcentral</i> Invändig renovering, byte av fönster, byte av kombiugn, byte av yttertak	0,6
<i>Marielund</i> Lägenhetsrenoveringar	0,9
<i>Solhaga</i> Lägenhetsrenoveringar	1,0
<i>Ljungen</i> Lägenhetsrenoveringar	1,1
<i>Östhaga</i> Underhållsarbeten i samband med om- och tillbyggnad	8,0
<i>Tallhöjden, Råda</i> Lägenhetsrenoveringar	0,6
<i>Bräddegården</i> Lägenhetsrenoveringar, renovering av hiss, markarbete, dränering, fasadrenovering, relining av avlopp.	1,3
<i>Alvetorp, Tolsjö</i> Lägenhetsrenoveringar	1,0
<i>Tolsjöhemmet</i> Underhållsarbeten i samband med om- och tillbyggnad, och lägenhetsrenovering	1,5
<i>Tun servicelägenheter</i> Lägenhetsrenoveringar	0,7
<i>Örslösa, 15:1, pensionärshem</i> Lägenhetsrenoveringar	0,5
<i>Örslösa, Lugnet</i> Byte av yttertak, ytterdörrar, byte av värmecentral	2,1

<i>De la Gardiegymnasiet, Hus A</i> Invändig renovering, renovering av glaskupol, byte av brandlarm, byte av storköksugnar, relining av avlopp	2,4
<i>De la Gardiegymnasiet, Hus G</i> Invändig renovering, byte av brandlarmcentral, byte av fönster, byte av ytterbelysning	2,7
<i>De la Gardiegymnasiet, Hus E</i> Invändig renovering	1,7

Återstående budgetmedel för återinvesteringar budgeteras om till 2020 för projekt som inte är färdigställda.

Energiinvesteringar

Under 2019 har det utförts flertalet energiinvesteringar i våra ägda fastigheter. Energisparåtgärderna var budgeterade till 15,6 mnkr (inklusive ombudgeteringar) och utfallet blev 12,2 mnkr.

Nedan redovisas de större åtgärderna för energiinvestering.	Mnkr
<i>Tömmen, inklusive förskolan</i> Invändig renovering, markarbete, byte av ytterbelysning, fasadrenovering	1,9
<i>Bräddegården</i> Byte av flera ventilationsaggregat i samband med underhållsåtgärder	0,6
<i>Örslösa skola och Lugnet</i> Byte av spetsvärme i pelletspanna från olja till HVO samt smartstyr	1,0
<i>De la Gardiegymnasiet</i> Byte av fläktmotorer	0,4
<i>Vänermuseet</i> Byte av belysning	0,2
<i>Tolsjöhemmet</i> Ombyggnad samlingspunkt av värmesystem	2,0
<i>Guldvingens vårdcentral</i> Energieffektivisering i samband med ombyggnation, byte belysning	0,8
<i>Djurgårdens förskola</i> Tilläggsisolering, ny fjärrvärmecentral och smartstyr	0,2
<i>Kylanderskolan</i> Smart styr	0,2
<i>Stenhammarskolan</i> Smart styr	0,2
<i>Tolsjöhemmet</i> Solceller och konvertering från pellets/olja till bergvärme	5,2

Återstående budgetmedel för energisparåtgärder ombudgeteras till 2020 för projekt som inte är färdigställda.

Nyckeltal Fastighet (kr/m²)

	2017	2018	2019
Snittkostnad för lokaler med kommunal verksamhet			
Ytor 2019-12-31: 249 500 m²			
Driftkostnader (inkl stab/fastighetsadministration)	275	273	278
Felavhjälpande underhåll	29	33	35
Planerat underhåll	82	108	126
Summa driftskostnader	386	414	438
Därutöver tillkommer återinvesteringar (utgift per år, kr/m ²)	148	108	158
<i>I felavhjälpande underhåll ingår skadegörelse, brand- och vattenskador</i>	1	1	1
<i>varav skadegörelse</i>	0	1	1
<i>varav brand- och vattenskador</i>	1	0	0
Ränta och avskrivning kr/m ²	302	331	376
Grundskolans lokaler BRA 83 300 m²			
Driftkostnader	295	279	291
Felavhjälpande underhåll	34	38	38
Planerat underhåll	33	82	72
Summa driftskostnader	362	399	402
Därutöver tillkommer återinvesteringar (utgift per år, kr/m ²)	258	231	201
Förskolelokaler BRA 24 200 m²			
Driftkostnader	319	333	299
Felavhjälpande underhåll	33	36	34
Planerat underhåll	114	58	73
Summa driftskostnader	466	427	407
Därutöver tillkommer återinvesteringar (utgift per år, kr/m ²)	41	72	244
Utbildning/Gymnasielokaler BRA 36 500 m²			
Driftkostnader	179	187	185
Felavhjälpande underhåll	14	17	18
Planerat underhåll	21	50	190
Summa driftskostnader	214	254	393
Därutöver tillkommer återinvesteringar (utgift per år, kr/m ²)	17	0	0
Äldreomsorgens lokaler BRA 68 500 m²			
Driftkostnader	308	308	316
Felavhjälpande underhåll	32	35	36
Planerat underhåll	152	152	110
Summa driftskostnader	492	496	462
Därutöver tillkommer återinvesteringar (utgift per år, kr/m ²)	213	86	180

Genomsnittshyror (kr/m²)	2017	2018	2019
Skollokaler F-6, integrerade förskolor, årskurs 7-9	645	718	812
Gymnasiet	813	833	865
Förskolor	707	741	858
Externt inhyrda jämförbara lokaler för utbildning	954	974	984
Vårdcentraler med äldreboende och förskola	762	836	1021
Gruppboende LSS	942	951	954
Äldreboende/pensionärlägenheter	702	749	813
Externt inhyrda jämförbara lokaler för äldreboende	1239	1260	1281